

§ 16 b, stk. 1

Miljøtilladelse

Kvægproduktion på Kongevej 344, 6510 Gram.
Meddelt den 26. august 2025

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	27 68 85 43
Husdyrbrugets navn	Kongevej 344
Beliggenhedsadresse	Kongevej 344, 6510 Gram

Ansøger

Ansøger navn	Peter Meilandt Petersen
Ansøger adresse	Søndermarksvej 7, 6510 Gram
Ansøger telefon	61 76 70 18
Ansøger e-mail	petermpetersen@hotmail.com

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	30 71 91 31
Konsulent virksomhedsnavn	Landbrugsrådgivning Syd I/S
Konsulent navn	Rikke Kyhn
Konsulent adresse	Rådhusstræde 2, 6240 Løgumkloster
Konsulent telefon	73 74 20 41
Konsulent e-mail	rky@lrs.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	8473727
CHR-numre	50226
Matrikel nummer	375 - Højrup Ejerlav, Højrup
Evt. øvrige matrikler	189, 300, 1018, 1111 og 1165 - Højrup Ejerlav, Højrup

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Cecilie Gammeltoft Nielsen
Telefon	20 32 43 66
E-mail	cegn@haderslev.dk
Kvalitetssikring	Astrid Kjærulff Jepsen

Tilladelse

Ansøgning indsendt	26. februar 2024
Godkendelsestype	§ 16 b, stk. 1, ammoniakemission på 561,6 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	11. april 2025
Meddelt	26. august 2025
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 243192, version 5
Acadre nr.	24/4463

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad	2
A. Afgørelse	4
Baggrund for afgørelse om miljøtilladelse	4
Dispensationer	5
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse	7
B. Vilkår for husdyrbruget	8
C. Miljøteknisk beskrivelse	13
Generelt	13
Indretning og drift	13
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	14
Husdyrbrugets beliggenhed	14
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	16
Naturvurdering	18
Lugtgener	22
Støjklender og rystelser	23
Støvgener	24
Lysgener	24
Skadedyr	24
Transport, til- og frakørsler	25
Olie, kemikalier og affald	25
Spilde- og overfladevand	26
BAT Ammoniakemission	26
Egenkontrol	27
Risikoforhold	27
Ophør	27
D. Offentlighed og klagevejledning	28
Høring af naboer og parter om udkast til miljøtilladelse	28
Indkomne høringssvar	28
Annoncering af afgørelse	28
Klagevejledning	29
Bilag 1: Situationsplan	30
Bilag 2: Afløbsplan	31
Bilag 3: Ansøgers beskrivelse	32
Bilag 4 indkomne høringssvar	43
Bilag 5, kommunens og ansøgers bemærkninger til høringssvar	46

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 26. februar 2024 modtaget ansøgning om miljøtilladelse af husdyrbruget på Kongevej 344, 6510 Gram, omhandlende følgende:

- Udvidelse af produktionsarealerne i eksisterende stald
- Ændring af dyretypen fra svin til kvæg med fleksibel produktion
- Ændring af gulvtype
- Etablering af ny Stald 2 i eksisterende lade
- Etablering af udendørs foderbord
- Overgang til stipladsmodel

Haderslev Kommune meddeler miljøtilladelse efter § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven til udvidelse af kvægproduktionen med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 243192, version nr. 5 på Husdyrgodkendelse.dk.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående tilladelse. Haderslev Kommune er tilladelses- og tilsynsmyndighed. Det vurderes, at ansøgningen ikke er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport. Ansøger har indsendt en miljøteknisk redegørelse.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget, det vil sige både de eksisterende og nye anlæg. Miljøtilladelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på husdyrbruget forudsættes kendt og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

Baggrund for afgørelse om miljøtilladelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et produktionsareal, der er større end 100 m² og en ammoniakemission på 561,6 kg NH₃-N/år, og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1. Derfor er den ansøgte udvidelse og ændringer af husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1.

Haderslev Kommune vurderer, at husdyrbruget ikke er teknisk eller forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Husdyrbruget er derimod driftsmæssigt forbundet med ansøgers anden ejendom, som ligger på Søndermarksvej 7, 6510 Gram, da husdyrbruget herfra modtager foder, halm og tilses af det samme personale.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på husdyrbruget og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Haderslev Kommune vurderer, at miljøtilladelse til at etablere Stald 2 i eksisterende lade og ændring af dyretypen samt gulvtype er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, da etableringen vil betyde, at staldanlægget kan udnyttes fuldt ud. Det vil være økonomisk optimalt, og desuden vil husdyrbrugets miljøpåvirkning reduceres med det ansøgte.

Den fleksibilitet, der ligger i at komme over på stipladsmodellen, betyder, at det er valgfrit, hvor mange dyr der produceres og til hvilken vægt de produceres, så længe produktionen overholder dyrevelfærdsreglerne. Flexibiliteten giver mulighed for at kunne udnytte staldanlægget optimalt og producere det antal grise, som anlægget giver mulighed for.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst minimeret miljøbelastning.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Dispensationer

Dispensation fra afstandskrav til beboelse på samme ejendom

Stald 2, som etableres i eksisterende lade, ligger 1,5 m fra ejendommens beboelse. Det vurderes at være hensigtsmæssigt at etablere den nye stald i en eksisterende bygning fremfor at bygge en ny staldbygning, som kan overholde afstandskravet.

Afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom er begrundet i hensynet til beboerne overfor lugt og skadedyr fra stalden. Etableringen vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendig for den fremtidige drift. Det vurderes dog, at da der hidtil har været svineproduktion på husdyrbruget, som normalt medfører større risiko for gener kontra andre former for husdyrbrug, så vil ansøger eller eventuelle lejere i stuehuset ikke umiddelbart kunne skelne generne fra det hidtidige.

Høring i forhold til afstand til beboelse på samme ejendom er foretaget i forbindelse med den generelle partshøring.

Der indkom ingen bemærkninger til dispensationerne i høringsperioden.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune dispensation for afstandskravet fra Stald 2 til beboelse på samme ejendom. Der henvises til Husdyrbruglovens § 9, stk. 3 og kravet i § 8, stk. 1, nr. 6 vedrørende afstand til beboelse på samme ejendom.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit C.

Dispensation fra afstandskrav til vandboring

Afstandskravet i husdyrbruglovens § 8 er mindst 25 m fra stald til vandforsyningsanlæg (boring). Stald 2 opfylder ikke kravet til to boringer, idet den faktiske afstand er 18 m til DGU nr. 150.688 og 12 m til DGU nr. 150.1211, se Figur 1.

Figur 1 Afstand fra egen boringer (markeret med blå) til den nærmeste stald.

Der er ansøgt om dispensation i ansøgers miljøtekniske redegørelse se Bilag 3, side 32.

Haderslev Kommune vurderer, at etableringen af Stald 2 i eksisterende lade ikke vil øge risikoen for udledning og afstrømning af gylle fra stalden, da gulvtypen i stalden er dybstrøelse, som har en markant lavere risiko for udledning og afstrømning af gylle end andre gulvtyper. Begge boringer er beliggende syd for husdyrbruget. DGU nr. 150.688 ligger i et læbælte og bliver benyttet som markvandingsboring, og DGU nr. 150.1211 ligger i ejendommens baghave og bliver benyttet som vandforsyningsboring.

Haderslev Kommune vurderer, at det er hensigtsmæssigt i forhold til landskab og synlighed at foretage tilpasninger og ændringer i de eksisterende stalde samt at etablere ny Stald 2 i den eksisterende lade frem for et alternativ om at bygge nyt, som overholder afstandskravet til boringer. Hvis afstandskravet skulle overholdes, skulle der bygges en ny stald længere væk, hvilket ikke ville være økonomisk effektivt eller i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, når de eksisterende bygninger kan bruges.

Høring i forhold til afstand til boring er foretaget i forbindelse med den generelle partshøring.

Der indkom ingen bemærkninger om dispensationen i høringsperioden.

Haderslev Kommune meddeler herved i medfør af husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation fra kravet i § 8, stk. 1, nr. 1 vedrørende afstand fra Stald 2 til boringerne med DGU nr. 150.688 og DGU nr. 150.1211.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit C.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt.

Med denne miljøtilladelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jævnfør husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jævnfør dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses, da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 26. august 2033.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøtilladelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivning og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen. Når denne miljøtilladelse bliver taget i brug, er det de nedenstående vilkår der gælder for husdyrbruget.

Generelt

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 243192, version 5, og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøtilladelse.
- 2) Miljøtilladelsen skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være den driftsansvarlige bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) Husdyrbrugets produktionsanlæg skal være og drives i overensstemmelse med Tabel 1 og Tabel 2, og være placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 1 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)
Stald 1	466	Alle kvæg; Dybstrøelse	400	85,8
Stald 2	427	Alle kvæg; Dybstrøelse	200	46,8
Sum	893		600	

Tabel 2 Flexgrupper.

Flexgruppe	Dyretype og staldsystem
Alle kvæg; Dybstrøelse	• Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse • Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse • Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse

Indretning og drift - Anlæg til gødning

- 4) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 3 og placeret som vist på Bilag 1.

Tabel 3 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Dimension (m ³)	Yderligere oplysninger
gylle	Flydende	144	600	

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 5) Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret sugekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter en periode med daglig påfyldning er afsluttet.
- 6) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således, at spild undgås, og der skal tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.

Beliggenhed og landskab

- 7) Der skal etableres og vedligeholdes afskærmende beplantning jf. Figur 2. Beplantningen skal bestå af egnstypiske træer og buske. Beplantningen skal have en tilstrækkeligt afskærmende effekt. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Figur 2 Beplantningsplan. Grøn: Beplantning skal etableres og vedligeholdes.

Lugtgener

- 8) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre.
- 9) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at husdyrbruget for egen regning skal udarbejde og gennemfører et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Støjgener

- 10) Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i Tabel 4. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 4 Vejledende Støjgrænser fra Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

Tidspunkt	Støjgrænser dB(A)			Reference tidsrum (Midlingstid)
	Det åbne land	Byzone	Samlet bebyggelse	
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

- 11) Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at vilkårets fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret én gang årligt.

Målingerne / beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj" og skal udføres af en person eller et firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støvgener

- 12) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Lysgener

- 13) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
- 14) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter endt aktivitet på pladsen.

- 15) Der skal være natsænkning på belysningen i stalden i den periode, hvor der ikke er aktivitet.

Skadedyr

- 16) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, mv. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand mv. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- 17) Der skal overalt på husdyrbruget udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Olie, kemikalier og affald

- 18) Olie, diesel og kemikalier skal opbevares i overjordiske beholdere på fast og tæt bund uden afløb og uden risiko for afstrømning til terræn.

Spilde- og overfladevand

- 19) Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
- 20) Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.
- 21) Tagbrønde og -nedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indrive forurenende stoffer.
- 22) Dræn og riste, der ligger nærmere end 15 meter fra opbevaringsanlæg for husdyrgødning, og lign. herunder staldanlæg, skal ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.

Egenkontrol

- 23) Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
- Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
 - Ressourceforbrug for vand og energi én gang årligt.
 - Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.
 - Kvitteringer, eller anden dokumentation, for flue- og rottebekæmpelse.
 - Leverandøraftale med biogasanlæg

Risikoforhold

- 24) Der skal altid forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget.
Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne.
Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum én gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.
- 25) Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder, og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

Ophør

- 26) Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Haderslev Kommune.
- 27) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgersøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området, og på områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

For at sikre, at husdyrbrugets miljøpåvirkning ikke overstiger det vurderede, stilles der vilkår om, at projektet skal gennemføres som beskrevet i søgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 243192 version 5, samt med de ændringer og vilkår, som fremgår af miljøtilladelsen.

Da den driftsansvarlige for husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøtilladelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøtilladelses indhold. For at sikre, at tilladelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at tilladelsen skal foreligge på husdyrbruget, og at relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Stalde og gødningsopbevaring.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af en stald samt opbevaringslagre til husdyrgødning. I forbindelse med udvidelsen af bedriften etableres der en ny stald i eksisterende lade.

Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1. Der vil fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer og staldsystemer

- 600 m² produktionsareal med Alle kvæg; Dybstrøelse.

Det samlede godkendte produktionsareal, som udgør 600 m² på husdyrbruget, kan med denne miljøtilladelse udnyttes fuldt ud inden for dyrevelfærdsreglernes grænser. Produktionsarealet for hver stald samt dyre- og produktionstyper omfattet af flexgrupperne kan ses i Tabel 1 og Tabel 2.

Anlæg til gødning

- Gyllebeholder (600 m³)

Andre anlæg

- Fortank
- Udleveringsrampe
- Udendørsfoderbord
- Fodersilo

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, af dyresammensætningen og de anvendte staldsystemer samt af den anvendte miljøteknologi. Kommunen stiller derfor vilkår om, at dyretyper, staldsystemer samt placering og størrelse af det nye staldanlæg og produktionsareal skal være som ansøgt. Dette skal sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget fastholdes på det niveau, der fremgår af søgningen.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Stalde og gødningsopbevaring.

Ifølge § 10, stk. 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders tilførsel normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsens § 10, stk. 4 kan kravet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet opfyldes med skriftlige aftaler om afgivelse eller opbevaring på anden ejendom.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 b, stk. 1 miljøtilladelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens nødvendige opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Det er oplyst, at husdyrbrugets gødning/dybstrøelse afgives til biogas eller køres direkte ud på markerne, og at gyllebeholderen på bedriften udelukkende skal benyttes til spildevand fra staldanlæggene.

Alternativt kan komposteret dybstrøelse lægges i markstak, og skal følge reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapitel 6.

I forbindelse med kommunens periodiske tilsyn vil forholdet om tilstrækkelig opbevaringskapacitet blive kontrolleret i henhold til gældende regler.

Når gylle håndteres og flyttes fra fx opbevaringsanlæg til gyllevogn, opstår en risiko for spild og derved for forurening af omgivelserne. For at minimere risikoen for forurening stilles der vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn.

Ligeledes stilles der vilkår om, at påfyldning af gyllevogn skal ske på befæstet areal eller med sugekran. Spild skal fjernes hurtigst muligt og senest når dagens aktivitet om beholderen er afsluttet.

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Beliggenhed og planmæssige forhold.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende anlæg.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8, da der er ansøgt om at etablere nyt produktionsareal i eksisterende lade til kvæghold, og produktionsarealet i Stald 1 forøges.

Det ansøgte overholder ikke alle lovbestemte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6-8, se Tabel 5.

Tabel 5 Oversigt over afstande fra anlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyr- brugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	702	Arnum, Nord for Stald 1
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til)	50	1.045	Lokalplan 3. Nord for Stald 1
§ 6	Nabobeboelse	50	132	Kongevej 346. Sydvest for Stald 2
§ 7	Kategori 1 natur	10	2.345	Stilkege-krat. Syd for Stald 2
§ 7	Kategori 2 natur	10	3.610	Hede. Nord for Stald 1
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	18 12	DGU nr. 150.688 DGU nr. 150.1211 For Stald 2
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1.850	DGU nr. 150.753 nord for Stald 1
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15/100*	810 m	Beskyttet vandløb mod øst
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	17	Kongevej fra Stald 1
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	1,5	Vest for Stald 2
§ 8	Naboskel	30	124	Matrikel 376, Højrup Ejerlav, Højrup. Nord for Stald 1

* Ved etablering af anlæg til flydende husdyrgødning skal der være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal større end 100 m².

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur. De generelle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Der er fastsat afstandskrav i § 8 for vandforsyning (boring), vandløb, dræn, sø (100 m²), vej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel. De generelle afstandskrav i § 8 er ikke overholdt i forhold til vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning) og beboelse på samme ejendom. De øvrige afstandskrav er overholdt. Der er søgt om dispensation for disse afstandskrav.

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det vurderes, at det ansøgte ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller inden for beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens¹ §§ 16-19 og museumslovens² §§ 29 a og 29 e).

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Beliggenhed og planmæssige forhold.

Det ansøgte projekt omfatter inddragelse af eksisterende lade til nyt produktionsareal (Stald 2), og etablering af udendørs foderbord ved Stald 1.

Den nye Stald 2 skal etableres i den eksisterende lade. Der bliver med det ansøgte ikke ændret på bygningens udseende eller struktur. Stald 2 er på 427 m² med et produktionsareal på 200 m². Målene på staldbygningen svarer til den eksisterende lade. Stalden er opført i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved den eksisterende stald. Det er røde sten og lyst tag.

Området

Husdyrbruget ligger i landzonen, placeret 702 m syd for byen Arnum. I kommunens landskabskarakteranalyse ligger husdyrbruget i karakterområdet K15 Arnum Skov- og landbrugsflade. De bærende karaktertræk er det enkle og letaf læselige bakkelandskab i stor skala, med tydelige overgange mellem bakkeø og hedeslette, med udsigter over hedesletten. Karakteristisk er også Lindet Skov og den sparsomme bebyggelse i området.

¹ Naturbeskyttelsesloven – Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024

² Museumsloven – Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014

Kommuneplanen

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af Tabel 6.

Tabel 6 Landskabelige udpegninger

Kommuneplan	Udpegning	Uddrag af retningslinje	Anlæg inden for udpegning
3.1.1	Særligt værdifulde landbrugsområder	Landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt	Ja
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, som forhindrer genskabelse af det naturlige vandstands niveau.	Nej
3.4.1	Naturområder, herunder særligt værdifulde	Hvis der undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, der forringer et naturområde, stilles krav om udlægning af nye områder.	Nej
3.4.2	Økologiske forbindelser, herunder potentielle	Etablering af nye større anlæg, må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.	Nej
3.4.3	Internationale naturbeskyttelsesområder (NATURA2000)	Skal friholdes for aktiviteter og anlæg, der kan forringe naturtyper og levesteder.	Nej
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, Hvor det tillades, skal placering og udformning tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.2	Større sammenhængende landskaber	Friholdes for byggeri, der slører de visuelle og landskabelige sammenhænge. Placering og udformning skal tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Bebyggelse må ikke sløre eller ødelægge landskabstrækkene, deres overgange og sammenhæng.	Nej
3.5.4	Kystnærhedszonen	Funktionelt begrundet byggeri skal placeres bag ved eksisterende byggeri eller placeres på de påvirker kystlandskabet mindst mulig.	Nej

Alle husdyrbrugets anlæg er beliggende indenfor fire udpegninger:

- Særligt værdifulde landbrugsområder

Retningslinjerne for de relevante udpegninger er:

Særligt værdifulde landbrugsområder

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Det vurderes, at det ansøgte er i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer, da der ikke opføres nye bygninger eller ændres på de eksisterende bygninger. Det ansøgte vurderes dermed ikke at påvirke områdets karakter eller husdyrbrugets fremtræden i landskabet i væsentligt omfang.

Synlighed og alternativ placering

Da der med det ansøgte ændres på den ene langside af bygningen Stald 1 i forbindelse med etablering af det udendørs foderbord, stiller Haderslev Kommune vilkår om etablering og vedligeholdelse af afskærmende beplantning nord for husdyrbruget for at begrænse husdyrbrugets fremtræden i landskabet set fra Kongevej og de omkringliggende beboelser.

Herudover er der ansøgt om tilladelse til ændring i eksisterende bygninger, og Haderslev Kommune har derfor valgt ikke at vurdere yderligere på husdyrbrugets synlighed.

Ansøger har gjort rede for, at ansøgningen omfatter ombygning i eksisterende bygninger, herunder etablering af ny Stald 2 i den eksisterende lade, og har dermed vurderet, at der ikke er reelle alternativer. Ansøger har derfor ikke vurderet andre placeringer.

Haderslev Kommune vurderer, at det er hensigtsmæssigt i forhold til landskab og synlighed at foretage tilpasninger og ændringer i de eksisterende stalde samt at etablere ny Stald 2 i den eksisterende lade frem for et alternativ om at bygge nyt.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Naturbeskyttelse.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde og gødningslagre. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden, og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige kvælstoffølsomme naturtyper, benævnt kategori 1, 2 og 3 naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses der på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter beskyttelsesniveauer for en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Haderslev Kommune har vurderet disse naturområder i nærheden af husdyrbruget, hvilket fremgår af

Tabel 7 og Figur 3.

Tabel 7 Ammoniakdeposition til kategoriseret naturområder i nærheden af husdyrbruget.

Kategori 1-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Kat 1	S	2.345	0,0	0,0	0,0	Stilkege-krat, syd for husdyrbruget
Kategori 2-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Kat 2	Bn	3.610	0,0	0,0	0,0	Hede, nord for husdyrbruget
Kategori 3-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Mose m sydøst	S	739	0,0	0,0	0,0	Mose, sydøst for husdyrbruget
Mose vest	Mk	1.235	0,0	0,0	0,0	Mose, vest for husdyrbruget
kat 3 skov	S	1.582	0,0	0,0	0,0	Naturlig tilgroet lysåben areal, sydvest for husdyrbruget

Kategori 1-natur

Det ses af

Tabel 7 at det nærmeste kategori 1-naturområde et stilkege-krat, som findes ca. 2,3 km syd for det ansøgte projekt. Stilkege-krattet modtager ingen ammoniakdeposition fra husdyrbruget på kongevej 344. Det vurderes på denne baggrund, at stilkege-krattet ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2-naturområde er en hede, som er beliggende ca. 3,6 km nord for husdyrbruget, se

Tabel 7. Heden modtager inden ammoniakdeposition fra husdyrbruget. Det vurderes på denne baggrund, at heden ikke vil blive påvirket væsentligt af det ansøgte.

Kategori 3-natur

De nærmeste og mest påvirkede kategori 3-naturområder er to moser og et naturligt tilgroet lysåbent areal indenfor en radius på 0,7 km til 1,5 km fra husdyrbruget, se Tabel 7 og Figur 3. Naturområderne modtager alle 0,0 N/ha/år i merdeposition fra husdyrbruget som følge af den ansøgte ændring. Da naturområderne modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition overholdt. Det vurderes på den baggrund, at områdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Figur 3 Naturområder (kategori 3/§ 3) indenfor 1.000 m af husdyrbruget.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², udpegede vandløb, heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af arealet. Ifølge husdyrbrugloven skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer ved udarbejdelse af miljøtilladelser.

Der findes flere § 3 beskyttede naturområder i nærheden af husdyrbruget på Kongevej 344, heriblandt flere søer, se Figur 3 og Tabel 8.

Tabel 8 Ammoniakdeposition til § 3 beskyttede og Natura 2000 områder i nærheden af husdyrbruget.

§ 3 beskyttet natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Sø	V	156	0,3	0,0	0,0	Sø, vest for husdyrbruget

Den nærmeste og mest påvirkede områder er en sø, som hver modtager 0,0 kg N/ha/år i merdeposition som følge af det ansøgte, se Figur 3 og Tabel 8.

Ifølge DMU-notat af 26/06 2005 er der ingen målbar ændring af § 3 natur ved en merdeposition af ammoniak på mindre end ca. 1 kg N/ha/år. Tilstanden af den § 3 beskyttede sø vurderes derfor ikke at ændres som følge af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget.

De resterende § 3 beskyttede naturområder nær husdyrbruget modtager lavere eller ingen merdeposition fra husdyrbruget som følge af det ansøgte.

Det vurderes på den baggrund, at § 3 naturområdernes tilstand ikke vil ændre sig som følge af den ansøgte udvidelse på Kongevej 344.

Der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøtilladelse efter husdyrbrugloven:

Nærmeste Natura 2000-område er område nr. 93, som omfatter habitatområdet nr. 82 og fuglebeskyttelsesområde nr. 66. Den nærmeste del af området ligger ca. 2,2 km syd for husdyrbruget. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at totaldepositionen ved det nærmeste beskyttede naturområde i Natura 2000-området er 0,0 kg N/ha/år, vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af det ansøgte.

Inden for en radius af 1.000 m fra husdyrbruget er der ikke registreret bilag IV-arter. Tilstanden af søer og naturområder inden for samme radius forventes jf. ovenstående vurderinger ikke at ændre sig som følge af den ansøgte udvidelse.

Derfor vurderer Haderslev Kommune, at yngle- og rasteområder for bilag IV-padder ikke vil blive beskadiget eller ødelagt som følge af ammoniakdeposition fra husdyrbruget.

Lugtgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Emissioner og gener.

Ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk har beregnet en teoretisk lugtgeneafstand for de tre beboelsestyper: enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone samt byzone. Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra husdyrbrugets lugtcentrum til de tre beboelsestyper, for at lugtgenekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Haderslev Kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper i Husdyrgodkendelse.dk er korrekt udvalgt. De beregnede gener af lugt for de tre beboelsestyper fremgår af Tabel 9 og

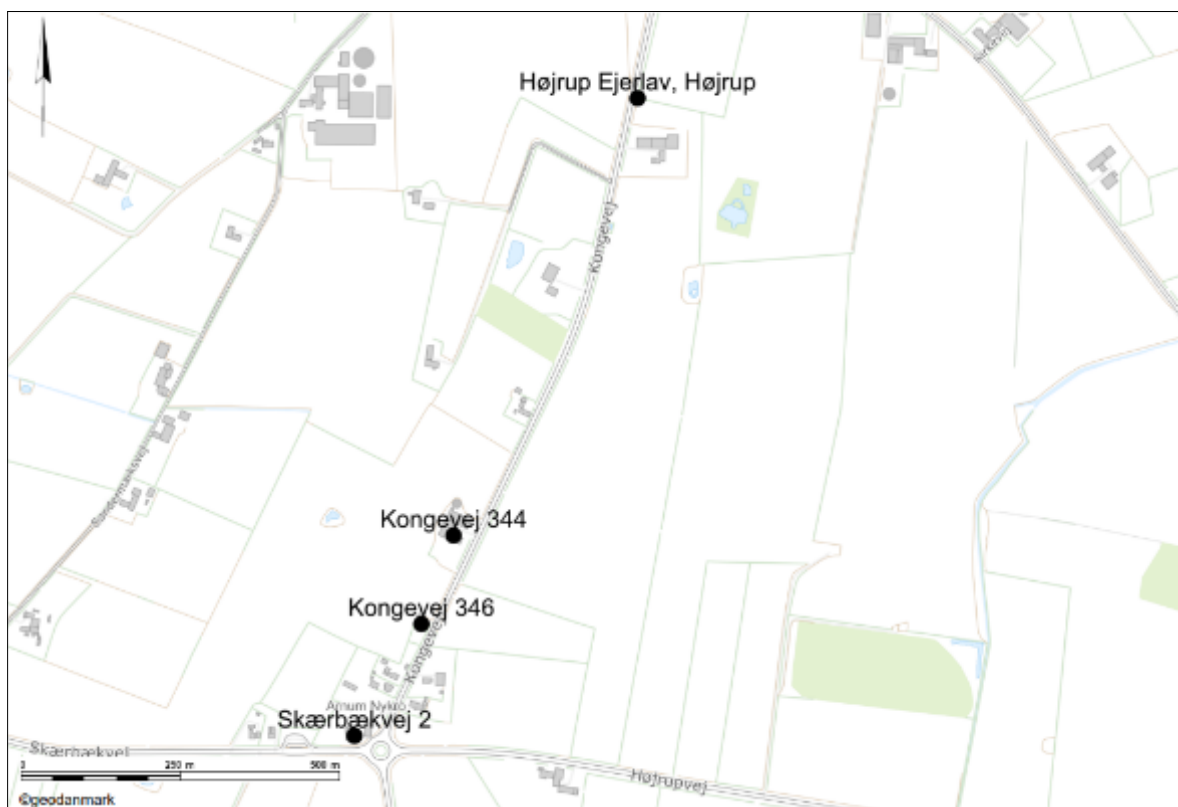
Figur 4.

Lugten fra staldene er beregnet til i alt 7.800 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 146 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse, hvilke naboer der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Tabel 9 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Kongevej 346, 6510 Gram Enkelt beboelse	0	FMK	43,1*	162	Ja
Skærbækvej 2, 6510 Gram Samlet bebyggelse	0	FMK	76,7	358,4	Ja
Højrup Ejerlav, Højrup Byzone	0	FMK	136,4	723,2	Ja

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Figur 4 Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabo i enkelt bolig uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og fremtidig byzone.

Nærmeste nabo uden landbrugsdrift er adressen Kongevej 346. Nærmeste samlede bebyggelse er Skærbækvej 2 ved Arnum Nykro. Nærmeste byzone er fremtidig byzone ved Arnum. Der er ikke kumulation med andre landbrug.

Afskæringskriteriet for lugt til beboelsestyperne enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der er ikke anvendt teknologi til at reducere lugt fra husdyrbruget.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår om, at bedriften skal drives og rengøres således, at lugtgener begrænses, herunder at staldanlæg skal rengøres minimum én gang årligt.

Støjklider og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Emissioner og gener.

Husdyrbrugets væsentligste støjklider vil være af- og pålæsning af dyr, udfodring, interne og eksterne transporter samt afhentning af husdyrgødning, som primært forekommer i dagtimerne.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at støjen fra husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende eller overstige Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår for at fastholde ansøger herpå. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at støjgrænserne ikke overholdes, kan denne påkræve dokumentation for, at grænserne overholdes, og der stilles vilkår herom.

Gener i forbindelse med rystelser fra køretøjer og landbrugsmaskiner vurderes ikke at overstige, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Eventuelle gener herfra minimeres ved hensynsfuld kørsel.

Der stilles ingen skærpende vilkår om rystelser.

Støvgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Emissioner og gener.

Husdyrbrugets væsentlige kilde til eventuelle støvgener kan være håndtering af foder, hø og halm samt kørsel på grusbelagt plads og veje. Der stilles vilkår om, at der ikke må opstå væsentlige støvgener for de omkringboende.

Håndtering af foder foregår hovedsageligt i staldbygningerne eller via traktor og vogn, hvilket minimerer mængden af støv, som kan give gener for de omkringboende.

Husdyrbrugets kørearealer er grusbelagte. Haderslev Kommune henviser derfor til god landmandspraksis, hvilket vil sige, at al transport på, til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Med de implementerede støvreducerende tiltag og fastsatte vilkår herom vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Lysgener.

For at sikre omgivelserne mod aktuelle eller fremtidige lysgener fra husdyrbruget stilles der vilkår om, at lys fra husdyrbruget ikke må medføre væsentlige gener for omgivelserne. Særligt udendørs belysning er en potentiel gener for omgivelserne, og der stilles derfor vilkår om, at dette kun er tændt i det fornødne omfang. Udendørs belysning skal udstyres med sensorstyring, som sikrer, at belysning kun er tændt i op til 30 min. efter endt aktivitet på det belyste område.

Vinduer og de åbne sider i staldene udgør også potentielle kilder til lysgener. Belysning i staldene er nødvendig for arbejdsgang, dyrevelfærd og optimal produktion, men må kun være tændt i det fornødne omfang. For at minimere eventuelle lysgener fra staldbelysning dæmpes lyset om natten. Der stilles vilkår herom for at fastholde ansøger på dette.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Emissioner og gener.

Husdyrbruget skal bestræbe sig på at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, foderopbevaring og overholdelse af retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til en privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Transportgener.

Antallet af tunge transporter til/fra husdyrbruget stiger som følge af de ansøgte ændringer. Med de ansøgte ændringer estimerer ansøger, at der årligt vil være maksimalt 467 tunge transporter til/fra husdyrbruget. Dette svarer til ca. 1,3 transporter om dagen.

Antallet af tunge transporter til/fra husdyrbruget stiger derved med ca. 279 stk. om året. Dette svarer til ca. 0,7 transporter mere pr. dag i gennemsnit. Dette vurderes ikke at være større end forventeligt, da der med det ansøgte vil forekomme daglige leveringer af foder fra ansøgerens andet husdyrbrug, afhentning af gødning til biogas og levering af afgasset biomasse.

Husdyrbrugets eksisterende til- og frakørselsforhold ændres ikke med det ansøgte, og adgangen til husdyrbruget er fortsat fra Kongevej, se Bilag 3.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra transporter til og fra husdyrbruget, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde. Beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transporterne ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen særlige vilkår i forhold til transport.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Affald og Ressourceforbrug.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald, skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen³ og affaldsbekendtgørelsen⁴.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier. Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra også er beskrevet i denne forskrift.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside.

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, diesel og kemikalier skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles derfor vilkår om at opbevaring af olie, diesel og kemikalier skal ske i overjordiske beholdere på fast plads uden afløb eller mulighed for afstrømning til terræn. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering.

Døde dyr opbevares under en kadaverkappe og hævet over jorden ved at lægge dem på spalter, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

³ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1743 af den 30. december 2024.

⁴ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 1749 af den 30. december 2024

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Spildevand.

Afløbsplan fremgår af Bilag 3.

For at beskytte det omkringliggende jord, grundvand og natur mod forurening med spildevand stilles der vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer. Ligeledes stilles der vilkår om, at evt. vask af maskiner mv., hvorfra der kan forekomme gødnings- og/eller sprøjterester, skal foregå på støbt plads og med bortledning af vaskevandet til gyllebeholder.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn fra befæstede arealer af hensyn til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand.

Husdyrbrugets tagvand ledes til det eksisterende drænsystem. Der stilles vilkår om sikring af tagbrønde og tætsluttende tagnedløb, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til grundvandet. Der stilles ligeledes vilkår om, at alle dræn og afløb indenfor 15 m af gødningsopbevaringsanlæg og husdyranlæg skal ledes til opsamlings- eller opbevaringsanlæg for flydende husdyrgødning eller sløjfes.

BAT Ammoniakemission

I forbindelse med miljøtilladelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til niveauet for BAT for den pågældende dyretype og staldsystem. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, punkt A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Tabel 10 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget.

	Stalde	Gødningslagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	504	58	562
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	504	58	562
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	0
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i Tabel 10, er ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på 561,6 kg NH₃N-N/år.

Idet ammoniakemissionen er lavere end 750 kg NH₃-N/år, er der ikke krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission. Haderslev Kommune har derfor ikke vurderet yderligere på husdyrbrugets BAT ammoniakemission.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Management/egenkontrol.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I tilladelse fastsættes derfor egenkontrollvilkår om, at der skal være dokumentation for:

- Ressourceforbrug for vand og energi én gang årligt.
- Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
- Opgørelse af produktionsareal i stalde på skitser eller tegninger.
- Flue- og rottebekæmpelse
- Leverandøraftale med biogasanlæg

Risikoforhold

For at forebygge uheld og begrænse eventuelle følger for omgivelserne ved uheld stilles der vilkår om udarbejdelse og ajourføring af en beredskabsplan for husdyrbruget.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse og regelmæssig opdatering af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgevirkninger af eventuelle uheld.

Ophør

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 3, afsnit Ved husdyrbrugets ophør.

Haderslev Kommune stiller vilkår om oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig forsvarlig stand. For at kommunen kan kontrollere, at de nødvendige foranstaltninger tages ved ophør af husdyrbruget, stilles der vilkår om, at Haderslev kommune skal underrettes ved ophør af husdyrbruget.

Ved eventuelt ophør af produktionen vil der efter Haderslev Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

D. Offentlighed og klagevejledning

Høring af naboer og parter om udkast til miljøtilladelse

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 31. juli 2025 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 14 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens⁵ § 19).

Både ansøgningen og udkastet kunne ses på Haderslev Kommunes Høringsportal (blivhoerthaderslev.dk) fra den 31. juli 2025 til den 14. august 2025.

Indkomne høringssvar

Der indkom bemærkninger vedrørende dyreenheder, gødningsopbevaring, foderopbevaring og håndtering og konsekvenser for naboer og nærområde. Høringssvaret i sin fulde længde kan ses i bilag 4.

Resultatet af høringen er, at bemærkningerne ikke har givet anledning til ændringer. Se vurderingen i bilag 5.

Annoncering af afgørelse

Miljøtilladelsen er meddelt den 26. august 2025.

Miljøtilladelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på DMA.mst.dk den 26. august 2025.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Ansøger:

Peter Meilandt Petersen, Søndermarksvej 7, 6510 Gram. petermpetersen@hotmail.com.

Indsendt bemærkning ifm. Høring:

Kirkevej 4, 6510 Gram

Kongevej 340, 6510 Gram

Kongevej 342, 6510 Gram

Kongevej 346, 6510 Gram

Kongevej 348, 6510 Gram

Kongevej 350, 6510 Gram

Kongevej 339, 6510 Gram

Kongevej 341, 6510 Gram

Skærbækvej 4, 6510 Gram

Skærbækvej 6, 6510 Gram

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Landbrugsrådgivning Syd I/S, v/ Rikke Kyhn. rky@lrs.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden dma.mst.dk:

⁵ Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 1651 København V. ae@ae.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk
Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens.
Bent.Karlsson1@outlook.dk
Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev. haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på Den elektroniske klageportal. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøtilladelsen er meddelt, dermed frem til **den 23. september 2025**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

Opsættende virkning – Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøtilladelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlæggets sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på Den elektroniske selvbetjening.

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 3: Ansøgers beskrivelse

Ikke teknisk resume

På bedriften beliggende på adressen Kongevej 344, 6510 Gram søges om tilladelse til ændring af husdyrhold i eksisterende bygninger.

Den nuværende tilladelse omfatter dyrehold med slagtesvin. Med denne ansøgning søges om ændring og etablering af dyrehold med kvæg, i eksisterende bygninger. Den eksisterende stald samt foderlade vil blive ændret så der etableres dybstrøelsesbokse til kvæg

Bedriften ønskes godkendt efter ny lovgivning med den fleksibilitet dette medfører, dvs. der stilles vilkår til produktionsareal og gulvtype, og med fleksibilitet til at indsætte alle slags kvæg på dybstrøelse i alle stald anlæggene der er anmeldt i ansøgningen, og hvor både alder og vægt, dyretype må variere.

Dybstrøelse tages direkte ud af stalden og fragtes til biogas. Fra biogas kommer afgasset gylle retur, og dette skal opbevares i gylletanken på bedriften.

Der påtænkes at få leveret slagtekalve eller kvier udefra, der er dog ingen fast leverandør, og husdyrbruget kan drives så det ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Det samlede produktionsareal ved etablering og fuld udnyttelse være på 600 kvm.

Til ejendommen hører et stuehus, en ældre svinestald, en foderlade samt en gyllebeholder.

Afstand mellem stald og egen beboelse er på ca. 5 meter, der er dog tale om eksisterende bygninger, og bygningen er registreret som foderlade. Denne ændres til stald til kvæg.

Der er 2 vandboringer, som ligger nærmere end 25 meter til staldanlæg 2. Der søges om dispensation til at fravige afstandskrav. Der er tale om eksisterende boring og eksisterende bygninger. I staldene vil der blive etableret dybstrøelsesarealer, så ændring fra dybstrøelse til gylle system, forventes at sænke risiko for at overløb til boringer.

Anlægget er ud over de nævnte i øvrigt placeret, så afstandskrav til bl.a. byzone, bebyggelser, vandløb, søer og veje er overholdt. Da etablering af husdyrholdet sker indenfor eksisterende bygninger og gyllebeholder placeres i tilknytning til eksisterende.

Produktionen overholder desuden gældende regler for opbevaring, håndtering samt udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbekæmpelse af omgivelserne mv. og det er ligeledes undersøgt og vurderet at dette fremadrettet kan holdes.

Det vurderes derfor at det beskrevne projekt virkning på miljøet kan anses for acceptable.

Ved eventuelt ophør af driften vil forurenende dele i produktionsanlægget blive fjernet. Herunder tømmes kanaler og beholdere. Rester af foder og øvrige stoffer afhændes evt. til destruktion.

Historik

8 års drift

Der er i 2002 givet en tilladelse til 2.200 slagtesvin (30-102 kg) svarende til i alt 62,86 DE

Staldsystemet er drænet gulv + spalter (33/67)

Nudrift

Ejendommen har en tilladelse fra 2019 til husdyrhold med slagtesvin, og tilladt med produktion på 1.933 stk. slagtesvin (32-115 kg) svarende til i alt 56,42 DE

Ansøgt drift

Med denne ansøgning, søges om miljøtilladelse til ændring af husdyrholdet fra slagtesvin til kvæg på dybstrøelse, og tilladelsen søges efter de nugældende regler til produktion på et godkendt produktionsareal. Husdyrholdet vil bestå af kvæg, og disse er både opstaldet på dybstrøelse. Der søges dog om tilladelse til alle slags kvæg på dybstrøelse i bokse med dybstrøelse, så der er fleksibilitet på ejendommen.

Samlet søges om et produktionsareal på i alt 600 kvm.

Produktionsarealet er fordelt på 2 stalde, den gamle slagtesvinestald og lade ønskes indrettet med dybstrøelsesarealer. På siden af stalden (den gl. svinestald) opføres et udendørsfoderbord.

Stalde og gødningsopbevaring

Den eksisterende stald (svinestald) har været indrettet med delvist spaltegulv. Dette fjernes og der etableres dybstrøelsesbokse i hele bygningens areal. Den ene side ud mod

gyllebeholder fjernes, og der etableres et udvendigt foderbord udenfor bygningen i hele dens længde. I denne stald bliver produktionsarealet 400 kvm.

Bygning mod vest er tidligere anvendt som udleveringsrampe for slagtesvin.

I forbindelse med ændring forventes denne dog fortsat at blive anvendt som ind- og udleveringsrampe til dyr. Bliver dog ikke medregnet i produktionsarealet.

Til afledning af vaskevand bibeholdes en afløbsrende i stalden, som fortsat leder spildevand til forbeholder, som tømmes over i gyllebeholder.

I laden der ligger vinkelret for enden af svinestalden, søges om tilladelse til at etableres mindre dybstrøelsesbokse samt foderbord/strøgang. I denne stald bliver produktionsarealet 200 kvm.

Der etableres ligeledes en afløbsrende eller pumpesump heri, så vaskevand og ajle kan opsamles.

Ventilationsanlægget i svinestalden tages ud af drift, der vil fremadrettet være naturlig ventilation i bygningerne.

Dybstrøelse opbevares i staldene indtil det tages ud og køres direkte ud eller til biogas.

På ejendommen er der nuværende en gyllebeholder, og afløb fra eksisterende stald. Afløb fra stald kobles fra.

Korn/ kraftfoder til dyrene opbevares i silo der står ved siden af stalde. Grovfoder og halm opbevares udenfor.

Produktionen overholder desuden gældende regler for opbevaring, håndtering samt udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støv-, lugt-, og støjbelastning af omgivelserne mv. og det er ligeledes undersøgt og vurderet at dette fremadrettet kan holdes.

Hvis husdyrbruget ophører helt, vil stalde og foderanlæg bliver tømt for dyr, gødning og foder og efterfølgende rengjort. Rester af affald vil blive bortskaffet iht. Kommunens affaldsregulativ.

Afstand mellem svinestald og eget stuehus er mindre end afstandskrav på 15 meter, afstanden er ca. 5 meter. Der søges derfor dispensation til at fravige dette afstandskrav. Der er dels tale om eksisterende driftsbygning og eget stuehus. Øvrige afstandskrav overholdes

BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ejendommen Kongevej 344 er beliggende i landzone i Haderslev Kommune, lidt syd for Arnum i Sønderjylland.

Nærmeste byzone er ved Arnum, og afstanden hertil er ca. 950 meter.

Nærmeste samlet bebyggelse er beboelser i Arnum, og disse er beliggende nord for ejendommen, og hertil er der ca. 1060 m. Nærmeste nabobeboelse er Kongevej 346, og afstanden til denne er ca. 190 m. Denne ligger også nord for ejendommen.

Produktionsanlægget ligger ca. 19 km fra vestkysten og dermed udenfor kystnærhedszonen. Der er ca. 37 km til grænsen mellem Danmark og Tyskland. Projektet forventes dog ikke at have grænseoverskridende virkninger

Ejendommen ligger ikke indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer og er ej heller beliggende indenfor vej- og kirkebyggelinjer eller andre udpegede områder.

Lige vest for bedriften er udpeget et området til Store husdyrbrug, og området hvor bedriften ligger i er også udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde.

Bedriftens bygninger består af et stuehus, en svinestald, en lade og en gyllebeholder. Alle bygninger ligger samlet. I forbindelse med ansøgning søges om tilladelse til etablering af husdyrhold på ejendommen ved bl.a. at benytte eksisterende stald, som indrettes med dybstrøelsesbokse og ved inddragelse af lade som også indrettes med dybstrøelsesbokse.

Dybstrøelsen afsættes til biogasanlæg, som disse leverer afgasset biomasse tilbage i gyllebeholderen.

Der er 2 vandboringer, som ligger indenfor 25 meter til stald 2. Der søges om dispensation til at fravige afstandskraven. Der er tale om eksisterende boringer og eksisterende bygninger. I staldene vil der blive etableret dybstrøelsesarealer, så ændring fra dybstrøelse til gylle system, forventes at sænke risiko for at overløb til boringer.

Det er ansøgers vurdering at anlægget ikke påvirker landskabelige værdier eller er i konflikt med lokalplaner eller kommuneplanen.

Management/egenkontrol

I årsregnskabet registreres forbruget af energi, vand og indkøbte foder- og øvrige hjælpemidler der anvendes i produktionen.

Al dybstrøelse afsættes til biogas

Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften hvor forbruget af husdyrgødning og anden organisk gødning opgøres og afpasse markdriften.

Foder

Halm leveres ind til bedriften fra anden ejendom, dog opbevares et mindre oplag til daglig strøelse opbevares i tilknytning til boksene.

Foder leveres pt. dagligt med traktor og vogn fra anden bedrift.

Affald

Døde dyr lægges indkørslen syd for ejendommen på spalter og overdækkes.

De lægges ud aftenen før afhentning, som er den efterfølgende dag.

Afhentning sker efter behov og med dags varsel. Døde dyr afhentes af DAKA. Antal døde dyr er ca. 1-2 pr år.

Det tilstræbes at opbevare og bortskaffe affald så der er mindst mulig belastning af miljøet.

Opbevaringen sker således, at der ikke kan ske forurening af det omgivende miljø herunder jord, overfladevand og grundvand. Affaldet bortskaffes efter gældende bestemmelser, herunder enten til genanvendelse/genbrug, forbrænding med nyttiggørelse af energien eller deponering.

På ejendommen er der container til de forskellige affaldsfraktioner.

Bedriften har aftale med vognmand der afhenter container med affald. Der frasorteres til genbrug.

Spildevand

Der er et toilet i stald, dette er dog tilsluttet offentligt kloak.

Ved etablering af dybstrøelsesbokse i stalden, sikres at der laves afløb som ledes til eksisterende fortank, og videre til opsamling i gyllebeholderen.

Tagvand fra driftsbygninger ledes eksisterende drænsystem. Og der ændres ikke på dette med denne ansøgning, da der ikke opføres nye driftsbygninger/større tagoverflade.

Emissioner og gener

Lugtgener

Husdyrproduktion kan give anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser.

Lugt stammer primært fra staldene og overflader. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Dybstrøelse fra staldene tages direkte ud, lægges i container og køres straks efter køres til biogasanlæg.

Der leveres afgasset biogas retur til ejendommen, og dette opbevares i gylletanken.

Husdyrbruget kan i øvrigt give anledning til gener som støj, støv, fluer, skadedyr, lys og affald.

Det fremgår af lugtgener beregninger i ansøgningen, at lugtgeneafstanden til omkringliggende boliger, bebyggelser og byzoner er overholdt.

Støjgener og vibrationer

Der vil kunne forekomme støj fra dyrene og maskiner der anvendes i driften samt ved til og frakørsel.

Ved udtagning af gødning fra stalden anvendes minilæsser, og dette sker ca. 6 gange årligt.

Stalde bliver strøet med minilæsser. Der fodres en gang dagligt, med traktor og vogn.

Dette foregår dog i dagtimerne.

Der leveres dyr ind ca. 1 gang månedligt. Hvis det er slagtekalve, så leveres til slagteri ca. 1 gang pr måned og hvis det er kvier eller køer, kan transport ske ca. 1 gang månedligt.

Ud over ovennævnte vil det være begrænset, hvor meget støj, der kommer fra produktionen, og hovedparten vil være i forbindelse med fodring, strøning og flytning af dyr.

Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere naboer.

Umiddelbart forventes det, at miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes. Det vurderes derfor at støjniveauet dagligt er minimalt og ikke at være til gene for naboer.

Ansøger vurderer på den baggrund at der ikke er behov for at foretage støjreducerende tiltag.

Støvgener

Der kan dog forekomme støvgener ved fodring, strønning samt ved transport af foder, dyr og gødning til og fra ejendommen på grusveje.

Foderhåndtering forventes ikke at være forbundet med væsentlige støvgener, da det er minimalt og sker hovedsageligt på fast bund eller inde i bygningerne.

Der vil dog kunne forekomme støvgener i tørre perioder ved kørsel på grusvej. Kørsel på vejen er især koncentreret i de perioder, hvor der bliver kørt grovfoder og strøelse ind.

Flue- og rottegener

Der foretages som minimum skadedyrsforebyggelse og bekæmpelse efter gældende retningslinier, fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Ved fluegener vil der blive anvendt gift til at bekæmpe og nedbringe denne gene.

Ejer gør brug af den kommunale ordning i forbindelse med rottebekæmpelse, så de tilkaldes ved behov.

Dertil tilstræbes at der på bedriften holdes rent og ryddeligt, så tilhold af skadedyr (rotter osv.) minimeres.

Transportgener

Transporter forekommer i forbindelse med levering/afhentning af dyr, foder og gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Dertil vil der være transporter forbundet med f.eks. dyrlæge besøg osv. samt ved afhentning af døde dyr til destruktion og andet affald.

Dertil er der transporter i forbindelse med markdrift, vedr. udbringning af den afgassede biomasse. Disse transporter sker i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid, da vejret er afgørende i forhold til markarbejdet.

Transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Af hentning af dyr kan dog ske tidligt eller sent i henhold til chaufførens køreplaner. Affaldscontainer afhentes efter behov, dog estimeret vil det være ca. 4 gange årligt.

Transporter ind til ejendommen sker ad indkørsler fra offentlig vej. Fra Kongevej er der 2 indkørsler, en indtil gårdsplads og nordøst som går nord om driftsbygninger. Det er denne der hovedsageligt anvendes som driftsvej. Dog sker en mindre del af transporter også indtil den anden driftsbygning – her anvendes indkørsel fra offentlig vej.

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
Levering foder	52	365 (*)
Halm	2	26
Transporter med levende dyr	52	12
Døde dyr	26	2
Gylle	30	20
Dybstrøelse afhentning	0	16
Affald	26	26
I alt	188	467

*) pt. transporteres foder ind med traktor fra anden ejendom. Dog hvis der ændres så der opsættes silo og etableres markstak eller plansilo, og vil foder leveret til silo omfatte ca. 26 læs og til ensilagestak ca. 20 læs årligt.

Der vil i fremtidig drift blive ændret på transporter, da der ændres fra svin til kvæg.

Pt. bliver der kørt foder til ejendommen med traktor og vogn fra anden bedrift, dette vil evt. kunne ændres hvis der etableres foderoplæg på ejendommen.

Tunge transporter foregår hovedsageligt i dagtimerne, om end sæsonbetonet mark arbejde kan forekomme i nattetimer.

Det vurderes, at der ikke vil være væsentlige gener fra transporter til og fra ejendommen.

Lysgener

Der tændes lys i stalde ved behov, dvs. ved tilsyn med dyrene samt ved strøning og fodring.

Øvrig belysning udenfor et kun orienteringslys.

Det vurderes at der ikke vil være væsentlige lysgener fra det ansøgte.

Det vurderes at støv, støj, lugt, lys eller andet ikke vil være til gene for naboer eller omkringboende

Affald

Fast affald, snor, plastiksække og lignende opbevares i container, som afhentes af godkendt modtager.

Døde dyr afhentes af DAKA, de opbevares ved indkørslen syd for ejendommen.

Emballage fra medicin og evt. rester bortskaffes til dyrlæge.

Farligt affald, elektronikaffald, spraydåser, brugte elpærer og lysstofrør sorteres og opbevares i container som afhentes af vognmand eller leveres til den kommunale modtager station.

Øvrige affaldsfraktioner bortskaffes via container på ejendommen efter den kommunale ordning

Ressourceforbrug

Husdyrbruget anvender ressourcer i forbindelse med sin produktion, herunder bl.a. el, vand og fossile brændstoffer.

Energiforbrug forventes at stige som følge af etablering af nyt husdyrhold på ejendommen. Energiforbrug består primært af strøm til lys, gødningshåndtering samt brændstof til maskiner der anvendes i driften.

Det tilstræbes at der opsættes lyskilder med god energimærkning når de er udskiftningsklare.

I ansøgt drift anslås det, at elforbruget bliver ca. 8.000 kWh årligt.

Der er ingen dieselolie tank på ejendommen.

På ejendommen anvendes få kemikalier hovedsagligt i form af rengøringsmidler til bl.a. vask og bekæmpelse af f.eks. fluer i stalde. Det er dog minimalt hvad der anvendes af rengøringsmidler i staldene.

Husdyrbruget forsynes med vand fra egen boring. Vandforbrug til dyrene forventes at blive på ca. 2.200 kbm. Pr. år. Dette afhænger dog af antallet af dyr i anlægget, dyretype, samt dyrenes størrelse og foder de æder.

Beskrivelse af mulige uheld

På ejendommen kan der være risici inden for primært følgende områder:

Brand

Strømsvigt

Lækage på vandrør

Uheld med gødning

Brand søges undgået ved at vedligehold elektriske installationer og el-udstyr. Desuden søges det undgået ved adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler. Ved brand kontaktes brandmyndighederne

Ved strømsvigt kontaktes udbyder.

Ved lækager på vandrør afbrydes på hovedhane og bruddet repareres.

I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvis fladt, så der er rimelig god mulighed for at inddæmme og opsamle gyllen.

Naturbeskyttelse

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Disse kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk levested på eller omkring husdyrbruget. I forbindelse med miljøvurderingen af husdyrbruget skal der ske en særlig vurdering mht. forekomst af bilag IV-arter. Vurderingen skal, jf. gældende klagenævnspraksis, tage udgangspunkt i anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Mosen der er beliggende sydøst for bedriften, har en HNV score på 7. Ammoniak depositionsregningerne viser dog at lovens krav er overholdt.

Og da ændringen sker i eksisterende bygninger der ligger et godt stykke væk fra naturarealet, forventes det at udvidelsen ikke vil have negativ indflydelse på arter området og ej heller

deres yngle- eller rastesteder.

Det vurderes at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra anlægget, og at husdyrbruget i øvrigt er drevet på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne

Ved husdyrbrugets ophør

Ved ophør af husdyrproduktionen vil produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.

Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald vil blive bortskaffet efter gældende regler. Gødning afsættes på arealer og biogasanlæg i forhold til regler for udnyttelse.

Bilag 4 indkomne høringssvar

Arnum d. 12-08-2025

Høringssvar vedrørende udkast til miljøtilladelse for Kongevej 344, 6510 Gram

Efter gennemgang af udkast til miljøtilladelse fremsendes følgende tekniske bemærkninger:

1. Dyreenheder (DE)

Ifølge ansøgningen (udarbejdet af Landbrugsrådgivning Syd) er der i 2019 meddelt tilladelse til 56,42 DE. Af materialet fremgår det, at produktionsarealet udvides til **600 m²**. Der er ikke foretaget en entydig opgørelse over, hvor mange DE den ansøgte udvidelse svarer til, men alene henvist til, at arealkrav pr. dyreenhed overholdes.

På ansøgers ejendom på Søndermarksvej er der i dag sortbroget malkekvæg (stor race), hvilket medfører et lovfastsat arealkrav på **8 m² pr. DE**. Ved et produktionsareal på 600 m² svarer dette til **75 DE**, hvilket er en betydelig forøgelse i forhold til det hidtidige dyrehold.

2. Gødningsopbevaring

Det er ikke dokumenteret, at eksisterende gylletank har kapacitet til den øgede mængde husdyrgødning. En stigning til 75 DE vil øge gødningsproduktionen, hvilket kan medføre:

- Behov for yderligere gødningsopbevaringskapacitet (ny gylletank eller udvidelse af eksisterende)
- Øget transport af husdyrgødning, med deraf følgende trafik- og miljøbelastning

3. Foderopbevaring og håndtering

På side 42 af ansøgningen fremgår, at der eventuelt etableres silo, markstak eller plansilo. Dette indikerer en sandsynlig udvidelse af foderoplagsfaciliteter, som ikke har været til stede historisk.

Derudover fremgår det, at der etableres et udendørs foderbord på nordsiden af eksisterende staldbygning. Selvom ansøger anfører, at lugtkrav overholdes, vurderes det, at placeringen kan medføre:

- Øgede lugtgener i nærområdet
- Støjgener fra fodringsudstyr og inventar (ikke beskrevet i ansøgningen)
- Øget weekendaktivitet (strøning og fodring), hvilket historisk ikke har forekommet på ejendommen
- Øget trafiklast på offentlige vej.

4. Konsekvenser for naboer og nærområde

Den ansøgte ændring vil efter vores vurdering medføre:

- Forøgede lugt-, støj- og aktivitetsgener i forhold til det historiske niveau
- Ændret driftsmønster med primær opdræt af slagtekvæg, uden at dette er begrundet i behov for at fastholde eksisterende produktion
- Potentiel negativ indvirkning på ejendomsværdi og salgsbarhed for omkringliggende boliger
- Øget koncentration af rotter, historisk set har ejer af Kongevej 344 ikke kunnet håndtere dette, så der ikke har været gener for naboer i den periode hvor der har været dyrehold på ejendommen

5. Konklusion

Der er tale om en væsentlig intensivering af driften med afledte miljømæssige konsekvenser, som overstiger det niveau, der hidtil har været accepteret. Vi fremsætter derfor indsigelse mod godkendelse af den ændrede miljøtilladelse.

Anders Jochimsen Kongevej 340 6510 Gram

Anders Jochimsen

Peter og Karen Nielsen Kongevej 342 6510 Gram

Karen Rask Nielsen

Terry og Linda Gumsley Kongevej 346 6510 Gram

T. Gumsley

L. Gumsley

Betina Helsinghoff Lauridsen Kongevej 348 6510 Gram

Betina H. Lauridsen

Bent Erichsen Kongevej 350 6510 Gram

Bent Erichsen

Bilag 5, kommunens og ansøgers bemærkninger til høringssvar

Høringssvar vedrørende udkast til miljøtilladelse for Kongevej 344, 6510 Gram

Haderslev Kommune har den 13. august 2025 modtaget høringssvar dateret den 12. august 2025.

Hele høringssvaret kan ses i bilag 4. Der er opsat punkter, hvor høringssvaret er reduceret. Haderslev Kommune og ansøgers svar er angivet efter hvert punkt.

1. Dyreenheder (DE)

- Der efterspørges en opgørelse over antal DE i miljøtilladelsen.

Kommunes svar: Husdyrbrugloven fra 2017 tager udgangspunkt i produktionsarealer til erstatning for DE. Produktionsarealet for den enkelte dyretype er underlagt dyrevelfærdsreglerne, så dyrenes arealbehov opfyldes. Derfor omregnes der ikke til DE i miljøtilladelsen.

Ansøgers svar:

Ansøgning er udarbejdet ud fra nyeste lovgivning hvor der søges på produktionsareal. Og som kommunen nævner så skal dyrevelfærdsregler også overholdes.

2. Gødningsopbevaring

- Yderligere opbevaringskapacitet og transport

Kommunens svar: Der er en gyllebeholder på 600 m³ på ejendommen. Fra dybstrøelsesstalde er mængden af møddingssaft begrænset. I dybstrøelsesmåtten er der halm til at suge urin og gødning samt vandspild. Et produktionsareal på 600 m³ medfører ikke 600 m³ væske/gylle.

Det er ejers ansvar at tømme gyllebeholderen efter behov. Der stilles ikke yderligere krav til opbevaringskapaciteten.

I miljøtilladelsen oplyses, at dybstrøelsen opbevares i stalden indtil udspreddning eller afhentes af biogas. Der er angivet ca. 1,3 transport pr. dag, og heri er biogas medregnet.

Trafikale forhold udenfor husdyrbrugets ejendom kan ikke reguleres med denne miljøtilladelse, og bemærkninger herom giver derved ikke anledning til ændring af miljøtilladelsens vilkår,

Ansøgers svar:

Som det fremgår af udkast til tilladelse så ændres der fra gyllesystem til et dybstrøelsessystem. Der anvendes dog fortsat gyllebeholder til at opsamle ajle og vaskevand fra produktionsarealet. Dette er også i overensstemmelse med loven.

3. Foderopbevaring og håndtering

- I miljøkonsekvensrapporten er angivet, at der måske opsættes silo eller plansilo samt udlægning af markstak.
- Støjgener og weekendaktivitet

Kommunens svar: Hvis der ønskes opført silo og eller plansilo, så er det underlagt anmeldeordningerne, hvor der indsendes en ansøgning til kommunen. Dermed er der særskilt sagsbehandling af disse forhold.

Markstakke reguleres af § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (Bek. nr. 2243 af 29/11/2021), hvor placering i forhold til afstandskrav og overdækning er beskrevet. Det er generel lovgivning, som der ikke stilles vilkår til i denne miljøtilladelse. Det er forhold ejer skal overholde.

Der er i miljøtilladelsens vilkår 11 angivet de vejledende støjgrænser fra Miljøstyrelsen. Ejendommen er underlagt disse støjgrænser, så der er taget højde for det – også i weekenden. Markarbejde er ikke omfattet af støjgrænserne. Der stilles ikke yderligere vilkår herom.

Ansøgers svar:

Vi forventer ikke der lægges store mængde af foder på arealerne omkring bygninger, da det dels i første omgang leveres fra anden bedrift, og dertil så vil mængden skulle afstemmes til produktionen i produktionsbygninger.

Og vi henholder os i øvrigt til det kommunen har noteret, med at det netop er forskellige regelsæt/lovgivning som vi fortsat skal overholde.

4. Konsekvenser for naboer og nærområde

- Ændret driftsform
- Potentiel negativ indvirkning på ejendomsværdien
- Rotter

Kommunens svar: Der er i miljøtilladelsen taget højde for, at der før var svineproduktion og nu kommer der kvæg. Der er i ansøgningen foretaget beregninger, der angiver lugt, støj, støv og transporter. Så der er vurderet ud fra konkrete tal. Der er i miljøtilladelsen taget højde for naboer. Der stilles ikke yderligere vilkår herom.

Husdyrbrugloven regulerer ikke potentiel negativ indvirkning på ejendomsværdien, og det er ikke et relevant parameter i forbindelse med behandling af en miljøtilladelse (NMK-132-00686. det er en klagenævnsafgørelse fra 17.12.2014).

Der er i vilkår 17 og 18 i miljøtilladelse krav om skadedyrsbekæmpelse. Ejer har mulighed for at få et privat firma til at bistå rottebekæmpelsen på ejendommen eller benytte den kommunale ordning samt anmelde rotter via kommunens hjemmeside. Der stilles ikke yderligere vilkår herom.

Ansøgers svar:

Henholder os til det kommunen har noteret og har Ingen yderligere kommentarer.

5. Konklusion

- Miljøtilladelse medfører en intensivering af driften med afledte miljømæssige konsekvenser, der overstiger det hidtidige accepterede niveau. Derfor indsendes høringssvar.

Kommunes svar: Der er kommenteret på punkterne 1-4 i ovenstående, og det har ikke givet anledning til yderligere vilkår.

Ansøgers svar:

Henholder os til det kommunen har noteret og har Ingen yderligere kommentarer.